

Основні нормативні документи НБУ, прийняті протягом червня 2020 року

Назва Постанови/документу	№	Дата прийняття	Сутність	Мета/вплив на БСУ
Про внесення зміни до Положення про встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та розрахунку довідкового значення курсу гривні до долара США й облікової ціни банківських металів	№70	01.06.2020	Числове значення офіційного курсу гривні до долара США визначається як сума гривень за 1 одиницю іноземної валюти. До інших іноземних валют, крім долара США, та облікової ціни банківських металів - відповідно до переліків іноземних валют та банківських металів, зазначених у пункті 5 розділу II цього Положення. Офіційний курс гривні до іноземних валют устанавлюється з точністю до чотирьох десяткових знаків, крім уточненого офіційного курсу гривні до СПЗ, який устанавлюється з точністю до шести десяткових знаків. Облікова ціна банківських металів розраховується з точністю до двох десяткових знаків..	Вдосконалення розрахунку офіційного курсу гривні до іноземних валют
Про продовження перехідного періоду банкам України	№71	01.06.2020	Банкам до 31.12.2020 р включно подовжено перехідний період для перенесення залишків коштів у розрахунках, сум сформованих резервів за коштами у розрахунках та коштів іноземних інвесторів - іноземних банків на нові балансові рахунки та для, приведення положень окремих нормативно-правових актів у відповідність до постанови Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89	Надання банкам додаткового часу для впровадження змін
Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні	№72	04.06.2020	Внесено зміни до Інструкції №368 щодо розрахунку додаткового капіталу 2 рівня щодо врахування нарахованих, але не отриманих доходів, та зваження балансової вартості цінних паперів за ступенем ризику.	Забезпечення стабільної діяльності банків та своєчасне виконання ними зобов'язань перед вкладниками та іншими кредиторами

<p>Про деякі питання діяльності банків та банківських груп</p>	<p>№73</p>	<p>04.06.2020</p>	<p>До червня 2021 року до банків та банківських груп не будуть застосовуватись заходи впливу за порушення встановлених вимог щодо достатності капіталу, ліквідності, кредитного ризику, обмеження операцій між банком та пов'язаними з інвестором за субординованим боргом особами.</p> <p>Таке рішення діятиме лише у разі, якщо порушення виникли через негативний вплив карантину та обмежувальних заходів на показники діяльності банку чи банківської групи, та при цьому банки чи банківські групи не допускають порушень нормативів достатності капіталу та нормативів ліквідності, передбачених статтями 75 та 76 Закону «Про банки та банківську діяльність». Рішення не поширюється на банки, які, попри рекомендації Національного банку, здійснили розподіл прибутків за 2019 рік, виплативши дивіденди.</p>	<p>Підтримка банківського сектору в поточних економічних умовах</p>
<p>Про внесення змін до Положення про процентну політику Національного банку України</p>	<p>№74</p>	<p>11.06.2020</p>	<p>Відтепер ставки за кредитами та депозитними сертифікатами овернайт встановлюються на наступному рівні : ставки за кредитами - на рівні облікової ставки плюс один процентний пункт (замість 2 пунктів, як було раніше) , за депозитними сертифікатами - на рівні облікової ставки мінус один процентний пункт (замість 2 пунктів)</p>	<p>Посилення стійкості банківського сектору до турбулентності на фінансових ринках</p>
<p>Про затвердження Положення про розрахунок та оприлюднення Українського індексу міжбанківських ставок овернайт (UONIA)</p>	<p>№405-рш</p>	<p>16.06.2020</p>	<p>З 23.06.2020 Індекс UIIR замінено новим індикатором вартості грошей на міжбанківському ринку –UONIA. Новий індекс буде розраховуватися лише на термін овернайт за кредитами та депозитами та буде розглядатись як головний індикатор вартості короткострокових ресурсів на грошовому ринку України.</p> <p>До розрахунку UONIA включено 10% угод із надання НБУ банкам кредитів на строк овернайт та 10% угод із розміщення НБУ серед банків депозитних сертифікатів на строк овернайт. Ця компонента забезпечить розрахунок індексу навіть в ті дні, коли кількість угод між банками на грошовому ринку буде малою через профіцит ліквідності в системі. Водночас невелика питома вага цієї компоненти не матиме вирішального впливу на індекс і ринкові угоди будуть визначальними під час його обрахунку.</p> <p>Крім того, новий індекс має запобіжник від можливого маніпулювання з боку учасників ринку. Зокрема, під час обрахунку індексу відбуватиметься агрегування трансакцій між одними й тими ж контрагентами в одну угоду через визначення середньозваженого значення відсоткової ставки за ними.</p>	<p>Відповідність індексу принципам Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO) для фінансових індикаторів</p>

Про внесення зміни до постанови Правління Національного банку України від 18 березня 2020 року № 34	№75	18.06.2020	На період до останнього календарного дня місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), призупиняється проведення усіх видів планових виїзних перевірок банків, інших осіб, які є об'єктами нагляду (оверсайта) Національного банку України".	Запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)
Про внесення змін до Положення про проведення Національним банком України на міжбанківському ринку операцій своп процентної ставки	№76	18.06.2020	Нововведення переважно стосуються заміни індексу UIR індикатором UONIA	Вдосконалення механізму проведення операцій своп процентної ставки
Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні та визнання такими, що втратили чинність, деяких нормативно-правових актів Національного банку України	№77	18.06.2020	НБУ понизив вимоги до мінімального розміру регулятивного капіталу банків з 500 млн грн до 200 млн грн. Таке рішення ґрунтується на змінах до Закону України "Про банки і банківську діяльність", якими мінімальний розмір статутного капіталу для банків знижено з 500 млн грн до 200 млн грн. НБУ також визнав такими, що втратили чинність спеціальні вимоги до банків-управителів фондами фінансування будівництва. Це пов'язано з тим, що згідно з Законом України № 79-ІХ з 1 липня 2020 року повноваження щодо регулювання та нагляду за діяльністю банків в частині управління фондами фінансування будівництва передаються до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.	Приведення нормативної бази у відповідність до чинного законодавства

<p>Про затвердження Змін до Порядку оцінки справедливої вартості похідних фінансових інструментів, операції з якими здійснює Національний банк України</p>	<p>415-рш</p>	<p>19.06.2020</p>	<p>НБУ затвердив:</p> <ul style="list-style-type: none"> • єдину модель оцінки свопу процентної ставки на індекс овернайт. Ця модель використовуватиметься для визначення справедливої вартості операцій своп процентної ставки, які здійснюватимуться НБУ на міжбанківському ринку. Передбачається, що на своп індексу овернайт поширюватимуться усі норми, визначені для простого свопу процентної ставки; • розмір покриття операцій своп процентної ставки гарантійним фондом, який формується на випадок швидкої несприятливої зміни кривої спот-ставок; • розмір коригуючих коефіцієнтів за активами (майном), що формують гарантійний фонд. Гарантійний фонд формується з ОВДП, національної та іноземної валюти. Було вирішено, що коригуючі коефіцієнти для державних облігацій та іноземної валюти будуть встановлені у тому ж розмірі, що й коригуючі коефіцієнти для застави за кредитами рефінансування. Водночас національна валюта включатиметься до гарантійного фонду без коригування вартості. 	<p>Практичне запровадження процентного свопу з банками</p>
<p>Про внесення зміни до Положення про Контактну групу грошового та валютного ринків</p>	<p>№78</p>	<p>19.06.2020</p>	<p>Зміни стосуються заміни індексу UIIR індикатором UONIA</p>	<p>Уточнення завдань Контактної групи грошового та валютного ринків</p>

<p>Про внесення змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу</p>	<p>№79</p>	<p>22.06.2020</p>	<p>Відтепер перед застосуванням заходу впливу НБУ буде запрошувати представника банку на засідання Правління або Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем. Під час засідання представник банку зможе дати пояснення або висловити заперечення щодо заходу впливу. Результати розгляду пояснень та заперечень будуть враховуватися при ухваленні остаточного рішення Правлінням НБУ щодо застосування заходу впливу.</p> <p>Окрім цього, у рішенні про застосування заходу впливу з'явиться новий пункт: оцінки і висновки. Рішення також міститиме пояснення адекватності застосування заходу впливу. Такі нововведення підвищать прозорість ухвалення рішень регулятора щодо застосування заходів впливу та сприятимуть кращому розумінню ринком регуляторної політики Національного банку. НБУ також уточнив критерії віднесення банку до категорії проблемних за наявності конфлікту інтересів. Так, якщо між власниками істотної участі в банку є протиріччя і це шкодить його діяльності, банк буде визнано проблемним.</p>	<p>Приведення Положення до норм закону про удосконалення деяких механізмів регулювання банківської діяльності (№ 590-IX).</p>
---	------------	-------------------	--	---

Про затвердження Критеріїв до аудиторських фірм, які мають право проводити оцінку фінансово-господарської діяльності банку та визначення вартості акцій з метою визначення наявності/відсутності шкоди, завданої учаснику (учасникам) банку	№80	22.06.2020	<p>НБУ визначив критерії до міжнародно визнаної аудиторської фірми, яку залучатиме суд під час розгляду справ щодо грошової компенсації екс-акціонерам виведеного з ринку банку. Затверджені Національним банком критерії базуються на таких вимогах до аудиторської фірми:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наявність права на здійснення аудиту фінансової звітності банку; • належність до міжнародної аудиторської мережі, що входить до рейтингу найбільших аудиторських мереж за обсягом річного доходу, опублікованого міжнародними професійними виданнями "Accountancy Age" та/або "International Accounting Bulletin"; • наявність достатнього практичного досвіду проведення аудиту банку та досвіду оціночної діяльності в партнера аудиторської фірми з оцінки, що входить до тієї ж міжнародної мережі; • відсутність в аудиторській фірмі/аудиторів, партнера з оцінки/оцінювачів будь-яких стягнень за порушення аудиторської та відповідно оціночної діяльності (протягом останніх трьох років до дня визначення судом аудиторської фірми для проведення оцінки фінансово-господарської діяльності банку та визначення вартості акцій). 	Згідно вимог закону про удосконалення деяких механізмів регулювання банківської діяльності (№ 590-IX).
Про затвердження розміру покриття операцій своп процентної ставки гарантійним фондом та коригуючих коефіцієнтів за активами (майном), що формують гарантійний фонд	417-рш	22.06.2020	Гарантійний фонд формується на випадок швидкої несприятливої зміни кривої спот-ставок. Даним документом затверджено розміри покриття на різні строки (від 3,5 % до 25,25%) та розміри коригуючих коефіцієнтів за активами (майном), що формують гарантійний фонд, зокрема, для ОВДП в національній та іноземній валюті.	Практичне запровадження процентного свопу з банками
Щодо оподаткування операцій своп процентної ставки	№ 40-0006/30198	24.06.2020	Роз'яснення згідно відповіді міністерства фінансів стосовно того, що угоди своп процентної ставки відносяться до деривативів, то відповідно до підпункту 196.1.1 пункту 196.1 статті 196 Податкового кодексу України не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість.	Практичне запровадження процентного свопу з банками
Про внесення змін до Тарифів на послуги (операції), що надаються (здійснюються) Національним банком України в системі електронних платежів та у сфері розрахунково-касового обслуговування	№81	25.06.2020	Введення оплати за ряд операцій, що раніше були безоплатними, а саме видача готівки банкам для підкріплення їх кас та видача розмінної монети	Сприяння розширенню безготівкових форм розрахунків, зменшення попиту на готівку

Про правонаступництво Національного банку України в здійсненні державного регулювання та нагляду на ринках фінансових послуг	№82	25.06.2020	<p>НБУ ухвалив низку «перехідних» постанов, спрямованих на забезпечення здійснення ним функцій з державного регулювання і нагляду у сфері ринків небанківських фінансових послуг в якості правонаступника Нацкомфінпослуг. Ці постанови також визначають особливості застосування НБУ регуляторних актів Нацкомфінпослуг, які діятимуть до моменту затвердження НБУ власних нормативно-правових актів.</p> <p>"Перехідні" постанови ухвалено за напрямками:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ліцензування та реєстрація; ▪ Нагляд; ▪ Виїзні перевірки; ▪ Заходи впливу; ▪ Звітність. <p>"Перехідними" постановами також передбачено низку уточнень до регулювання за цими напрямками:</p> <ul style="list-style-type: none"> • закріплено подання звітності учасниками ринку до НБУ через спеціальний веб-ресурс – portal.bank.gov.ua; • встановлено, що до моменту визначення Національним банком тарифів на надання ліцензій, вони видаватимуться безкоштовно; • визначено, що інспекційні перевірки розпочнуться лише після ухвалення Національним банком спеціальних нормативно-правових актів із питань проведення перевірок діяльності учасників ринків небанківських фінансових послуг (крім клієнтів) та застосування заходів впливу. <p>За винятком цих уточнень, обов'язки учасників ринків небанківських фінансових послуг, починаючи з 01.07.2020 р., лишаються незмінними і здійснюватимуться вже стосовно НБУ, а не Нацкомфінпослуг.</p> <p>Рішення, які ухвалювалися Нацкомфінпослуг як колегіальним органом, починаючи з 1 липня 2020 року прийматимуться НБУ в особі його колегіальних органів.</p>	<p>Перехід ринку небанківських фінансових послуг під регулювання НБУ</p>
Про забезпечення здійснення повноважень та виконання функцій з державного регулювання та нагляду у сфері ринків фінансових послуг з питань ліцензування та реєстрації	№83	25.06.2020		
Про забезпечення здійснення повноважень та виконання функцій з державного регулювання та нагляду у сфері ринків фінансових послуг з питань порядку розкриття інформації та складання звітності учасниками ринків фінансових послуг	№84	25.06.2020		
Про забезпечення здійснення повноважень та виконання функцій з державного регулювання та нагляду у сфері ринків фінансових послуг з питань нагляду за діяльністю учасників ринків фінансових послуг	№85	25.06.2020		
Про забезпечення здійснення повноважень та виконання функцій з державного регулювання та нагляду у сфері ринків фінансових послуг з питань проведення перевірок діяльності учасників ринків фінансових послуг	№86	25.06.2020		
Про забезпечення здійснення повноважень та виконання функцій з державного регулювання та нагляду у сфері ринків фінансових послуг з питань застосування заходів впливу	№87	25.06.2020		

<p>Про внесення зміни до Положення про Кредитний реєстр Національного банку України</p>	<p>№88</p>	<p>25.06.2020</p>	<p>НБУ уточнив порядок подання фізичними та юридичними особами заяв на отримання інформації з Кредитного реєстру Національного банку.</p> <p>Заява на отримання інформації з Кредитного реєстру може подаватися в електронній формі або на паперових носіях.</p> <p>Фізична особа може підписати заяву на отримання інформації з Кредитного реєстру, що подається в електронній формі, особистим кваліфікованим електронним підписом (КЕП), юридична особа – КЕП свого керівника.</p> <p>Особа, яка отримує таку інформацію за дорученням, повинна додати до заяви копію документа, що підтверджує її повноваження.</p>	
<p>Про затвердження Змін до Положення про порядок накладення адміністративних штрафів</p>	<p>№89</p>	<p>26.06.2020</p>	<p>Було внесено ряд змін, пов'язаних зі зміною закону з фін. моніторингу, а також переходом ринку небанківських фінансових послуг під регулювання НБУ</p>	<p>Приведення нормативної бази до чинного законодавства</p>
<p>Про затвердження Положення про порядок організації та здійснення нагляду у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду з питань реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)</p>	<p>№90</p>	<p>30.06.2020</p>	<p>НБУ запроваджує якісно нові підходи до організації і проведення виїзних перевірок: об'єднує перевірки з питань фінансового моніторингу, дотримання вимог валютного та санкційного законодавства та вводить єдиний стандарт перевірок банків, небанківських фінансових установ (НФУ), а також осіб, які охоплені наглядовою діяльністю.</p> <p>НБУ оприлюднюватиме річний план виїзних перевірок, а також інформуватиме банки та НФУ про результати проведення виїзної перевірки не пізніше ніж за п'ять робочих днів до колегіальної зустрічі керівництва банку/НФУ та Національного банку для обговорення виявлених порушень та проблем і надання рекомендацій. НБУ збільшив строк розгляду банками/НФУ довідки/акта за результатами перевірки та надання, за необхідності, пояснень чи заперечень із 7 до 10 робочих днів. Також передбачено, що протягом цього строку банк/НФУ зможе ініціювати укладення письмової угоди у разі визнання результатів нагляду в повному обсязі. НБУ буде надавати довідку/акт за результатами нагляду в електронному вигляді, і лише у разі неможливості такого подання – в паперовому вигляді</p>	<p>Введення єдиних стандартів перевірки та підвищення їх прозорості</p>

<p>Про внесення зміни до постанови Правління Національного банку України від 14 травня 2019 року № 67</p>	<p>№91</p>	<p>30.06.2020</p>	<p>До переліку операцій з експорту та імпорту товарів, на які не поширюються встановлені НБУ граничні строки розрахунків включено товари і послуги, що підлягають закупівлі відповідно до угод, що укладаються громадською організацією "Національний олімпійський комітет України", необхідні для забезпечення участі національних збірних команд України та офіційних делегацій України в Олімпійських іграх, Юнацьких олімпійських іграх, Європейських іграх та інших міжнародних спортивних заходах, що проводяться під егідою Міжнародного олімпійського комітету, Європейських олімпійських комітетів, Асоціації національних олімпійських комітетів."</p>	<p>Доповнення переліку операцій з експорту та імпорту товарів, на які не поширюються встановлені НБУ граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів</p>
---	------------	-------------------	--	--